

Monumentnummer*: 521503

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82835/76

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Terheijden	Drimmelen	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Terheijden	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Terheijden	G			2678

*Omschrijving***

Inleiding.

Aan de westelijke zijde van de Hoofdstraat gelegen WOONHUIS met naast gelegen KOETSHUIS, gesitueerd in het centrum van het dorp Terheijden. Voorgevel in sobere Eclectische trant, met elementen uit het Neo-Classicisme en de Neo-Renaissance, daterend uit omstreeks 1890. Het pand bezit diverse waardevolle authentieke interieurelementen. De woning werd oorspronkelijk gebouwd voor de familie Oninkx en werd later ook bewoond door het hoofd van de katholieke jongensschool Romme. Tijdelijk is er een openbare lagere school in gevestigd geweest. Het koetshuis is van iets jongere datum dan het woonhuis. Dit bouwdeel staat ingeklemd tussen de panden Hoofdstraat 40 en 42. De balklaag is opgelegd in de zijgevels van deze panden.

Het woonhuis staat met de voorgevel direkt aan de openbare weg. Aan de achterzijde bevindt zich een kleine tuin.

Omschrijving.

Het woonhuis heeft een rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een zolderverdieping, opgenomen binnen een zadeldak met de nokrichting evenwijdig aan de voorgevel. Links sluit op de woning een enigszins terugliggend éénlaags koethuis aan, voorzien van een schilddak met de nokrichting haaks op de voorgevel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het dak van het woonhuis is gedekt met gesmoorde kruispannen en wordt op de nokeinden bekroond door bakstenen schoorstenen met siermetselwerk. In beide dakschilden eenvoudige dakramen. De voorgevel is vijf travéeën breed en symmetrisch van indeling. De gevel is gemetseld in baksteen in kruisverband en wordt in horizontale zin geleed door een hoge hardstenen plint met casementen onder de vensters en een gezwarte geprofileerde waterlijst, voorts een ongeprofileerde hardstenen waterlijst, die tevens dienst doet als lekdorpel voor de vensters, hardstenen speklagen met gebouchardeerde kasementen, tenslotte een hoofdgestel met smalle architraaflijst, een fries met casementen en een geprofileerde houten kroonlijst met kleine blokvormige klossen en in totaal zes rijk gedecoreerde gepleisterde consoles met mascarons, blad- en bloemmotieven. Boven de getoogde vensters en de ingang bevinden zich steeds segmentbogen met kunststenen sluitstenen met leeuwen- en vrouwenkopjes. In de middenas een ingang met hardstenen stoeptrede, dorpel en neuten, kozijn met kraalprofiel en een rijk geprofileerde enkelruits paneeldeur met groot smeedijzeren rooster. Boven het geprofileerde kalf een getoogd enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood. Aan weerszijden bevinden zich twee vensters met kozijnen met kraalprofiel en enkelruits schuiframen met getoogde bovenlichten, waarin eenvoudig glas-in-lood. De vensters bezitten nog functionerende 19de-eeuwse rolluiken van Antwerps fabriek.

De zijgevels gemetseld in baksteen in kruisverband en op de topgevels na blind uitgevoerd. Gepleisterd plint. De rechter zijtopgevel heeft een venster met anderhalfsteens strek, kozijn met kraalprofiel en T-schuifraam.

In de top een sieranker. De linker zijtopgevel heeft twee kleine vensters met dubbele draairamen. Achtergevel met gepleisterd plint en geprofileerde kroonlijst, rechts twee vensters met strekken, hardstenen lekdorps, kozijnen met luikspanning en achtruits schuiframen. Centraal in de gevel een ingang met hardstenen onderdorpel en neuten en vernieuwde dubbele deur. Geheel links een niet oorspronkelijke vensterpartij, aangebracht ter plekke van een vroegere dubbele deur naar de thans verdwenen serre. Bakstenen koekoek met smeedijzeren rooster. Geheel rechts bevindt zich een éénlaags uitbouw met plat dak, waarin een ingang met kozijn met kraalprofiel en een opgeklampte deur met enkelruits bovenlicht. In de achtergevel van deze uitbouw een venster met kozijn met luikspanning, hardstenen lekdorpel en zesruits schuifraam. Het koetshuis heeft aan de voorzijde een brede getoogde dubbele paneeldeur, afgesloten door een steeds segmentboog met mannekopje als sluitsteen. De paneeldeuren hebben enkelruits ramen met smeedijzeren sierroosters. Ook de voorgevel van het koetshuis heeft een hardstenen plint en speklaag en sluit aan de bovenzijde af met een houten hoofdgestel. Het dak is gedekt met gesmoorde oud Hollandse pannen. Op het achterschild een niet oorspronkelijk dakkapel. Het interieur bezit nog diverse authentieke elementen. Het pand is van het middengangtype en bezit derhalve een zich tussen voor- en achtergevel uitstrekkende centrale gang. Deze heeft een wit marmeren vloer, neuten en plinten, een gemarmerde lambrisering, waarboven een rand met sjabloonbeschilderingen in Jugendstil. In het achterste deel van de gang een wand met tegellambrisering in facettegels met sierrand van Jugendstiltegeltjes. In de gang een stucplafond met middenrozet in empire-trant, met bloemboeketten en acanthusblad. Trappenhuis met fraaie houten trappaal met acanthusmotieven en omkrullende leuning in Jugendstiltrant. Tochtportaal met enkelruits deur, neven- en bovenlichten. Diverse geprofileerde binnendeurkozijnen en paneeldeuren. Voormalige kamer-en-suite, thans tot één geheel verenigd, waarin twee stucplafonds met sierlijsten, hoekornamenten en middenrozetten. Twee schouwen met kroonlijsten en zwart marmeren mantels met grijs geaderde ornamenten in neo-renaïssancestijl. Vensters met geprofileerde omlijstingen. Vertrek links voor heeft eenvoudig stucplafond met geprofileerde lijsten. De historische schoorsteenmantel (wit marmer) is van elders afkomstig en omstreeks 1995 ingebracht. Keuken met oorspronkelijke schouw, houten tablet en betegeling van blauw op witte tegels. Deze ook toegepast in de lambriseringen. De vensterwand is deels betegeld met facettegels. Diverse kastdeuren met panelen. Kelder met troggewelven op ijzeren balken, rode plavuizenvloer, forse bakstenen trap, gemetseld in gele IJsselsteentjes, houten balustrade.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het koetshuis een vloer van geelbruine en zwarte plavuizen. Voor de achtergevel een stoep van ijzeren straatstenen ("Engelse bricks").

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van West-Brabant. Het heeft architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een middelgrote voorname dorpswoning uit het laatste kwart van de 19de eeuw, opvallend door de brede lijstgevel, de gave detaillering van ingang en vensters, alsmede door de aanwezigheid van een koetshuis. Voorts op grond van de gekozen bouwstijl en het bouwtype. Het pand vertegenwoordigt een in Noord-Brabant algemeen voorkomend dorpswoonhuistype, gekenmerkt door de breed opgezette voorgevel en het dwarsgerichte zadeldak. Ook de symmetrisch ingedeelde voorgevel, in het interieur tot uitdrukking komend in de middengang met nevenvertrekken is hiervoor kenmerkend. Het interieur bezit waardevolle authentieke elementen. Het object heeft ensemblewaarden wegens de prominente ligging aan de belangrijkste hoofdas van het dorp Terheijden, waar het tot de gaafst bewaard historische woningen kan worden gerekend. Het pand vormt een karakteristiek onderdeel van de historische bebouwing langs deze hoofdas.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument